

[Per Federspiel.]

har også, som den højtærede udenrigsminister gjorde opmærksom på i sin redegørelse i går, været tilfældet her i landet. For de seks landes vedkommende har et andet synspunkt været det overvejende, idet man har opfattet det økonomiske samarbejde, som Romtraktaten er udtryk for, som et middel til at arbejde frem mod Europas enhed også på det politiske plan. Jeg ser i formen for regeringens erklæring — i de ord, jeg netop citerede — og af de udtalelser, den højtærede udenrigsminister fremsatte i går, et udtryk for, at de europæiske enhedsbestræbelser, som man i landene uden for de seks har villet begrænse til de rent handelspolitiske områder, nu engang ikke lader sig virkeliggøre, hvis man ikke samtidig samler de politiske kræfter.

Det var dette standpunkt, den britiske statsminister gav udtryk for i sin tale i underhuset i mandags, hvor han forelagde forslaget om en britisk anmodning om optagelse i de seks landes fællesskab i henhold til Romtraktatens artikel 237. Selv om de økonomiske konsekvenser af Europas deling vel nok har været medvirkende årsag til den beslutning, der nu er truffet af den britiske regering, og som vi har valgt at følge, er der dog meget, der tyder på, at et afgørende motiv for den engelske beslutning har været frygt for at finde sig politisk isoleret fra de seks europæiske magter under en udvikling, som gennem de verdenskrige har leveret et uomstødeligt bevis for, at Englands skæbne ikke kan adskilles fra det øvrige Europas. Ingen kan være blind for de uhyre vanskeligheder, den britiske regering har måttet overvinde for at nå frem blot til det første skridt, der nu er taget, og det vil være let-sindigt at regne med, at resultatet af de uhyre vanskelige forhandlinger, der ligger forude, om vilkårene for Storbritanniens og dermed også for Danmarks og andre landes optagelse i fællesskabet på forhånd er givet.

For Danmarks vedkommende er problemerne selvsagt af en noget mere beskedent størrelsesorden end for Englands vedkommende. Den rigtige løsning af denne sag er imidlertid for hver enkelt dansk borger af ganske den samme betydning som for hver enkelt engelsk borger. Men lige så sikkert er

det, at de enkeltspørgsmål, der vil trænge sig på under forhandlingerne, vil være af yderst forskellig betydning for hvert af de lande, der søger optagelse, og udelukket er det ikke, at der mellem disse lande kan opstå betydelige interessekonflikter under de kommende forhandlinger.

Nu har den danske regering jo gjort det klart, at hovedmotivet for beslutningen er, at den britiske regering har søgt optagelse i fællesmarkedet, og at der følgelig er en åbenbart dansk interesse i at befinde sig i samme markedsorganisation som vore to hovedmarkeder. Men her vender man altså tilbage til den rent økonomiske motivering og skaber på forhånd — det vil jeg gerne understrege — et afhængighedsforhold til den britiske regering og den forhandlingsform, denne vælger. Jeg tvivler på, at denne afhængighed vil være særlig fremmende for vor forhandlingsposition; jeg vil i alt fald meget anbefale, at denne begrundelse under de videre forhandlinger med fællesmarkedet holdes uden for diskussionen og betragtes som noget rent internt til brug for den hjemlige opinionsdannelse.

De økonomiske konsekvenser af de europæiske markedsdannelse har ved talrige lejligheder været debatteret i det høje ting. Under forhandlingerne om et stort europæisk frihandelsområde udarbejdedes den såkaldte chockrapport, der meget klart fremhævede de områder, på hvilke dansk erhvervsliv måtte være forberedt på en omstilling, og navnlig hvilke industrier der ville komme i fare, når de blev udsat for den frie konkurrences vilkår. Jeg forstår, at man nu er i færd med at ajourføre denne rapport, men det er vel næppe sandsynligt, at den i sine hovedtræk, de egentlige konklusioner, vil komme til at afvige væsentligt fra den tidligere beretning. Jeg går ud fra, at den indeholder en vurdering af den økonomiske vækst inden for de seks lande sammenholdt med den tilsvarende økonomiske udvikling uden for og navnlig inden for EFTA-landene.

Siden 1958 har fællesmarkedet virket, og det vil vel også i forbindelse med denne nye betænkning blive konstateret, at ikke alene produktionen, men også den indbyrdes samhandel mellem de seks er vokset i betydelig stærkere takt, end tilfældet har været udenfor, at man med andre ord vil